

Vědění je moc

08.března 2007 Ivan Langer

Vědění je moc, řekl kdysi filosof Francis Bacon. Může znamenat moc poznat prostředí a přemýšlet vždy o tah dopředu. Stejně tak však znamená poznání vlastní minulosti, které je pro správné uspořádání současnosti nezbytné. V současné době se informace šíří rychle a různými kanály, přičemž dědictví čtyřiceti let komunistické diktatury v naší zemi je i sedmnáct let po sametové revoluci z velké části nerozpoznané.

Identifikovat bolavá místa naší historie, analyzovat a pochopit je a na tomto základě stavět další stavby, patří k zodpovědnému přístupu k rozvoji svobodné společnosti u nás. Komunistická společnost s praxí donášectví a vzájemné nedůvěry a strachu okupovala Československo po více než jednu generaci. Je neúnosné, aby v zemi s podobnou zkušeností byla stále více než polovina dokumentů ukryta před veřejností. Na tyto výzvy reaguje projekt Ministerstva vnitra ČR „Otevřená minulost“, jehož cílem je co nejúplněji zmapovat dosud utajené svazky StB a převést je do snadno přístupné podoby co nejširšímu okruhu zájemců.

Nejedná se o pouhé plácnutí do vody. Celý projekt obnáší nejen zpřístupnění digitálně zpracovaných tajných materiálů, ale i reorganizaci odborů, zabývajících se komunistickou minulostí, zkvalitnění odborného periodika či institucionalizaci spolupráce s obdobnými organizacemi v zahraničí. Projekt není určen pouze specializované komunitě odborníků, ale má sloužit i jako nástroj antitotalitní prevence celé české společnosti.

Smyslem projektu je především ukončit praxi více či méně důvěryhodných partikulárních odhalení spolupracovníků StB, jako jsme toho byli svědky v případě Josefa Tošovského. Smyslem je vyrovnání se s estébáctvím a jeho pretendenty jako celkem. Odhaleny nebudou pouze dokumenty, které mají ještě stále svůj aktuální význam pro bezpečnost České republiky, a to navíc pouze selektivně.

Svazky StB zahrnují celkem 17 km dokumentů. Sedmnáct kilometrů totalitního dědictví, které ještě stále ovlivňuje myšlení řady současníků. Pojďme společně odhalovat praxi komunistické zvěle a definitivně se tak vyrovnat s vlastní minulostí.